

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 119/2014-8

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí 19. marca 2014 predbežne prerokoval sťažnosť Z. G., M., zastúpenej advokátom Mgr. M. M., D., vo veci namietaného porušenia jej základných práv podľa čl. 46 ods. 1, čl. 20 ods. 1, čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky a práv podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a čl. 1 Dodatkového protokolu k Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica č. k. 5 C 10/2012-94 z 31. mája 2012 a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne č. k. 4 Co 215/2012-116 z 12. septembra 2013 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Z. G. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. decembra 2013 doručená sťažnosť Z. G. (ďalej len „sťažovateľka“), ktorou namietala porušenie svojho základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), základného práva vlastníť majetok podľa čl. 20 ods. 1

ústavy v spojení s čl. 2 ods. 3 a čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 ústavy, ako aj práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a práva na pokojné užívanie majetku podľa čl. 1 Dodatkového protokolu k dohovoru (ďalej len „dodatkový protokol“) rozsudkom Okresného súdu Považská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 5 C 10/2012-94 z 31. mája 2012 (ďalej len „rozsudok okresného súdu“) a rozsudkom Krajského súdu v Trenčíne (ďalej len „krajský súd“) č. k. 4 Co 215/2012-116 z 12. septembra 2013 (ďalej len „rozsudok krajského súdu“).

2. Z obsahu sťažnosti a pripojených príloh vyplynulo, že sťažovateľka ako žalobkyňa žiadala, aby okresný súd rozsudkom zaviazal žalovaného zaplatiť jej sumu 8 321,60 € spolu s 9,25 % úrokom z omeškania ročne z tejto sumy od 15. novembra 2011 do zaplatenia a nahradiť jej trovy konania. Podaniu žaloby predchádzalo uzavretie kúpnej zmluvy so žalovaným, ktorej predmetom bol predaj osobného motorového vozidla. Podľa názoru sťažovateľky vozidlo aj napriek ubezpečeniu žalovaného malo vady, a preto z uvedeného dôvodu odstúpila od zmluvy a žiadala od žalovaného vrátenie kúpnej ceny spolu so všetkými nákladmi, ktoré jej v súvislosti s uplatnením jej práva vznikli. Keďže žalovaný dobrovoľne neplnil, sťažovateľka podala žalobu na príslušnom okresnom súde. Okresný súd napadnutým rozsudkom žalobu zamietol, keď dospel k záveru, že (i) sťažovateľka nepreukázala tvrdené vady v čase predaja vozidla, a zároveň z dôvodu, že (ii) medzi účastníkmi po odstúpení od zmluvy vznikol vzťah z bezdôvodného obohatenia, obsahom ktorého je povinnosť vrátiť druhému všetko, čo podľa zmluvy dostal; vzhľadom na uvedené bol okresný súd toho názoru, že sťažovateľka sa nemohla domáhať vrátenia kúpnej ceny bez toho, aby vo svojom návrhu (žalobe) vyjadrila vzájomnosť a podmienenosť práv a povinností účastníkov. Na odvolanie sťažovateľky krajský súd napadnutým rozsudkom potvrdil rozsudok okresného súdu ako vecne správny. Stotožnil sa pritom so záverom okresného súdu o synalagmatickom charaktere záväzku a uviedol, že súd bez návrhu nemohol prekročiť žalobný návrh (petit) a rozhodnúť o vzájomnej povinnosti účastníkov vrátiť si poskytnuté plnenia.

3. Sťažovateľka po opise už uvedeného sledu rozhodnutí všeobecných súdov, ako aj dôvodov jej odvolania v sťažnosti v podstatnom uviedla:

„Prvostupňový súd ako aj odvolací súd nútili sťažovateľku, aby sa vzdala svojho zákonného zádržného práva a zabezpečenia svojho záväzku, pričom takýto postup súdu nie je v súlade ústavou a nikomu žiadny zákon takýto postup neukladá.

V prípade, že by sme sa stotožnili s názorom prvostupňového a odvolacieho súdu došlo by k stavu, keď súd, bez ústavného a samozrejme aj bez zákonného splnomocnenia uloží povinnosť občanovi SR, a táto povinnosť nevyplýva zo žiadnej normy slovenského práva a súdy by tak mohli nahrádzať zákonodarnú moc, čo je v právnom štáte neprípustné....

Súčasťou práva vlastníť majetok a pokojne ho užívať je aj právo zabezpečovať svoje pohľadávky zákonným spôsobom po splnení zákonných podmienok.

V predmetnom spore si sťažovateľka uplatnila zákonným spôsobom zádržné právo a toto právo súdy bez riadneho odôvodnenia a bez spochybnenia zo strany odporcu neakceptovali a ignorovali. Je až zarážajúce, že súdy v odôvodneniach svojich rozhodnutí sa odvolávajú na vykonané dokazovanie, pričom si ani jeden zo súdov nevšimol, že bolo sťažovateľkou uplatnené zádržné právo.

Podstatou práva na spravodlivý proces je existencia takého objektívneho stavu, ktorý vyžaduje, aby súdy postupovali v zmysle platnej právnej úpravy a na druhej strane zakazuje súdom svojvoľne používať ustanovenia hmotného práva, ktoré vyhovujú len ich rozhodnutiu...

V konaní pred súdmi by sa mala spravodlivosť prejaviť v konkrétnom postupe súdov aspoň tak, že by súdy odôvodnili prečo zádržné právo sťažovateľky neakceptujú... “

4. V petite sťažnosti sťažovateľka navrhuje, aby ústavný súd vyslovil, že jej základné práva „... podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 6 ods. 1 dohovoru, čl. 2 ods. 3 ústavy, čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 ústavy, čl. 20 ods. 1 ústavy, čl. 1 dodatkového protokolu k dohovoru boli porušené rozsudkom okresného súdu a rozsudkom krajského súdu“. Ďalej žiada, aby ústavný súd zrušil rozsudok okresného súdu aj rozsudok krajského súdu a vrátil im vec na ďalšie konanie, požaduje taktiež priznanie primeraného finančného zadosťučinenia

v sume po 10 000 € od okresného súdu, ako aj od krajského súdu a náhradu trov konania v sume 755,90 €.

II.

5. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 20 ods. 1 ústavy každý má právo vlastníť majetok. Vlastnícke právo všetkých vlastníkov má rovnaký zákonný obsah a ochranu.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o oprávnenosti akéhokoľvek trestného obvinenia proti nemu.

Podľa čl. 1 dodatkového protokolu každá fyzická alebo právnická osoba má právo pokojne užívať svoj majetok.

6. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa. Cieľom predbežného prerokovania každého návrhu (vrátane sťažnosti namietajúcej porušenie základných práv a slobôd) je rozhodnúť o prijatí návrhu na ďalšie konanie alebo o jeho odmietnutí, a teda vylúčení z ďalšieho konania pred ústavným súdom zo zákonom ustanovených dôvodov. Pri predbežnom prerokovaní návrhu takto ústavný súd skúmal, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto zákonného ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom okresného súdu

7. Ústava nezakotvuje ústavný súd ako jediný a výlučný orgán ochrany základných práv a slobôd fyzických osôb a právnických osôb. V zmysle princípu subsidiarity formulovaného v čl. 127 ods. 1 ústavy („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) nemal ústavný súd právomoc preskúmať rozsudok okresného súdu, pretože právomoc rozhodnúť o ochrane práv sťažovateľky, ktoré ním mohli byť porušené, mal v rámci riadneho inštančného postupu krajský súd na základe ňou podaného odvolania, preto bola sťažnosť v tejto časti odmietnutá pre nedostatok právomoci ústavného súdu na jej prerokovanie a rozhodnutie.

K namietanému porušeniu označených práv rozsudkom krajského súdu

8. O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti v zmysle judikatúry ústavného súdu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánom štátu (súdu) nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď

pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi namietaným rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, alebo z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť možno preto považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistí žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (napr. II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, I. ÚS 426/08).

9. Ústavný súd sa preto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zároveň zaoberal bližšie otázkou, či sťažnosť v časti smerujúcej proti rozsudku krajského súdu nie je zjavne neopodstatnená. Súčasťou stabilizovanej judikatúry ústavného súdu je totiž aj doktrína možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov vo veciach patriacich do ich právomoci. Ústavný súd predovšetkým pripomína, že je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy). Vo vzťahu k všeobecným súdom nie je prieskumným súdom ani riadnou či mimoriadnou opravnou inštanciou (m. m. I. ÚS 19/02, I. ÚS 31/05) a nemá zásadne ani oprávnenie preskúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil (m. m. II. ÚS 21/96, II. ÚS 134/09). Ústavný súd v tejto súvislosti vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Sú to teda všeobecné súdy, ktorým prislúcha chrániť princípy spravodlivého procesu na zákonnej úrovni. Táto ochrana sa prejavuje aj v tom, že všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd už opakovane uviedol (napr. II. ÚS 13/01, I. ÚS 241/07), že ochrana ústavou prípadne dohovorom garantovaných práv a slobôd (resp. ústavnosti ako takej) nie je zverená len ústavnému súdu, ale aj všeobecným súdom, ktorých sudcovia sú pri rozhodovaní viazaní ústavou, ústavným zákonom, medzinárodnou zmluvou podľa čl. 7 ods. 2 a 5 ústavy a zákonom (čl. 144 ods. 1 ústavy).

10. V súvislosti so sťažnosťami namietajúcimi porušenie základných práv a slobôd rozhodnutiami všeobecných súdov už ústavný súd opakovane uviedol, že jeho úloha pri rozhodovaní o sťažnosti pre porušenie základného práva na súdnu ochranu rozhodnutím súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov súdnej interpretácie a aplikácie zákonných predpisov s ústavou alebo medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných práv a slobôd (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05, I. ÚS 241/07). Uvedené rovnako platí aj pre namietané porušenie práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. Formuláciou uvedenou v čl. 46 ods. 1 ústavy totiž ústavodarca v základnom právnom predpise Slovenskej republiky vyjadril zhodu zámerov vo sfére práva na súdnu ochranu s právnym režimom súdnej ochrany podľa dohovoru. Z uvedeného dôvodu preto v obsahu týchto práv nemožno vidieť zásadnú odlišnosť (obdobne napr. II. ÚS 71/97, IV. ÚS 195/07, III. ÚS 24/2010).

11. Podstatná námietka sťažovateľky spočíva v tvrdenom zásahu do jej základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ktorého sa mal krajský súd dopustiť tým, že na jej skutkovú a právnu argumentáciu uplatnenú v priebehu konania a v odvolaní nereagoval ústavne konformným spôsobom, keď potvrdil zamietajúci rozsudok okresného súdu. Odôvodnenie rozhodnutí všeobecných súdov je častým predmetom posudzovania v rozhodovacej činnosti ústavného súdu a aj štrasburských orgánov ochrany práv, z čoho rezultuje pomerne bohatá judikatúra k jeho významu z pohľadu práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru. V odôvodnení rozhodnutia všeobecný súd odpovedá na konkrétne námietky účastníka konania, keď jasne a zrozumiteľne dá odpoveď na všetky kľúčové právne a skutkovo relevantné otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany. Ústavný súd pripomína, že všeobecný súd nemusí dať odpoveď na všetky otázky nastolené účastníkom konania, ale len na tie, ktoré majú pre vec podstatný význam, prípadne dostatočne objasňujú skutkový a právny základ rozhodnutia bez toho, aby zachádzali do všetkých detailov sporu uvádzaných účastníkmi konania (I. ÚS 241/07). Rovnako Európsky súd pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) pripomenul, že súdne rozhodnutia musia v dostatočnej miere uvádzať

dôvody, na ktorých sa zakladajú (García Ruiz c. Španielsku z 21. januára 1999). Judikatúra ESĽP teda nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. mája 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. februára 1998). Z práva na spravodlivú súdnu ochranu vyplýva aj povinnosť súdu zaoberať sa účinne námietkami, argumentmi a návrhmi na vykonanie dôkazov strán s výhradou, že majú význam pre rozhodnutie (Kraska c. Švajčiarsko z 29. apríla 1993, II. ÚS 410/06).

12. Vychádzajúc z mantinelov možných zásahov ústavného súdu do rozhodovacej činnosti všeobecných súdov sa ústavný súd oboznámil s tou časťou odôvodnenia rozsudku krajského súdu, ktorá bola pre posúdenie dôvodnosti sťažnosti podstatná. Krajský súd najskôr poukázal na dôvody rozsudku okresného súdu, odôvodnenie odvolania sťažovateľky a vyjadrenie žalovaného, aby následne v rozhodujúcej časti odôvodnenia uviedol:

„Podľa § 457 Občianskeho zákonníka, ak je zmluva neplatná alebo ak bola zrušená, je každý z účastníkov povinný vrátiť druhému všetko, čo podľa nej dostal.

Z uvedeného zákonného ustanovenia, ale aj zo súdnej praxe vyplýva, že ustanovenie § 457 Občianskeho zákonníka upravuje okrem spôsobu aj rozsah povinností účastníkov neplatnej alebo zrušenej zmluvy k vráteniu vzájomného plnenia, a uplatní sa v prípade, že na základe obojstranne zaväzujúcej zmluvy si obidve strany plnili. Typicky obojstranne zaväzujúcou zmluvou je kúpna zmluva, kde sú práva a povinnosti oboch účastníkov zmluvy vzájomne podmienené, rovnako tak sú podmienené ich nároky na vrátenie už prijatých plnení, ak je ich zmluva neplatná alebo bola zrušená. Obidve zmluvné strany sú zároveň povinným i oprávneným z právneho vzťahu bezdôvodného obohatenia získaného plnením podľa neplatnej alebo zrušenej zmluvy. Tento synalagmatický vzťah vyplýva priamo zo zákona.

Z uvedeného pre preskúmaný prípad potom plynie, že pokiaľ si účastníci plnili podľa kúpnej zmluvy zo dňa 26.9.2011 (navrhovateľka prevzala osobné motorové vozidlo zn. ... a odporca prevzal kúpnu cenu 7 500 eur), vznikol medzi nimi synalagmatický záväzok zo zákona podľa § 457 Občianskeho zákonníka a obe strany boli povinné toto plnenie

vzájomne vrátiť, keďže navrhovateľka tvrdila, že od kúpnej zmluvy odstúpila (zmluva sa zrušila), z dôvodov, že bola odporcom ubezpečená, že vozidlo nemá vady, a toto ubezpečenie sa ukázalo nepravdivým vzhľadom na znalecký posudok vyhotovený Ing. M. M.

Z obsahu spisu vyplýva, že navrhovateľka v dôsledku odstúpenia od kúpnej zmluvy zo dňa 26.9.2011 sa žalobou domáhala proti odporcovi zaplata sumy 8 321,60 eur, čo predstavovalo zaplata kúpnu cenu a náklady spojené s vyhotovením znaleckého posudku, s prepisom vozidla, s poistením a právnymi službami. Svoju žalobu nepodmienila aj vzájomným plnením, a to vrátením osobného motorového vozidla odporcovi, nakoľko vozidlo sa nachádza u navrhovateľky. Už len z dôvodu, že navrhovateľkou navrhovaný žalobný petit neobsahuje vzájomné plnenia, t. j. synalagmatický záväzok podľa § 457 Občianskeho zákonníka, nebolo možné žalobe vyhovieť a nebolo potrebné ani vo veci vykonávať dokazovanie na technický stav vozidla a na jeho cenu. Navrhovateľka by sa mohla domáhať vrátenia svojho samostatného plnenia, t. j. kúpnej ceny iba vtedy, ak by sama nemala povinnosť vrátiť odporcovi plnenie, t. j. osobné motorové vozidlo. Z obsahu spisu i jej odvolania však jednoznačne vyplýva, že osobné motorové vozidlo odporcovi nevrátila. Za tohto stavu súd nemohol prekročiť žalobný návrh a rozhodnúť o vzájomnej povinnosti oboch účastníkov vrátiť si poskytnuté plnenia.

Odvolačný súd preto napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdil.“

13. Ústavný súd sa takto pri predbežnom prerokovaní sťažnosti zaoberal tým, či rozsudok krajského súdu je ústavne udržateľný, t. j. či nevykazuje znaky svojvôle, arbitrárnosti, či je náležité odôvodnený a či výklad práva všeobecným súdom nie je taký, že popiera účel a zmysel príslušných zákonných noriem (m. m. I. ÚS 23/2010). Svojevôľa všeobecného súdu, by totiž za určitých okolností mohla viesť aj k zásahu do označených práv zaručených ústavou a dohovorom, v prípade sťažovateľky však takýto záver zistený nebol.

14. Z odôvodnenia sťažnosťou napadnutého rozsudku krajského súdu podľa názoru ústavného súdu jasne a zrozumiteľne vyplývajú dôvody, pre ktoré potvrdil rozsudok okresného súdu vo výroku o zamietnutí žaloby. Ako z uvedeného vyplýva, v odôvodnení

napadnutého rozsudku dal krajský súd sťažovateľke podrobnú, jasnú, zrozumiteľnú a zároveň ústavne akceptovateľnú odpoveď na to, (i) aký charakter má vzťah z bezdôvodného obohatenia vzniknutý po jej odstúpení od kúpnej zmluvy (ii) a prečo – pre absenciu vzájomnej povinnosti obidvoch účastníkov vrátiť si poskytnuté plnenia v petite žaloby – nebolo možné jej žalobe vyhovieť. Krajský súd sa pritom neobmedzil iba na skonštatovanie správnosti dôvodov rozsudku okresného súdu (§ 219 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku), ale primerane reagoval aj na odvolacie námietky sťažovateľky a svoj rozsudok zákonným spôsobom (§ 157 ods. 2 Občianskeho súdneho poriadku) odôvodnil.

15. V okolnostiach prípadu preto ústavný súd považuje postup krajského súdu za ústavne akceptovateľný a primerane argumentačne zdôvodnený. Napadnutý rozsudok preto nemožno považovať ani za svojvoľný či arbitrárny. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s právnym názorom krajského súdu nestotožňuje, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neodôvodnenosti alebo arbitrárnosti tohto názoru a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť tento právny názor svojím vlastným (m. m. II. ÚS 134/09, I. ÚS 417/08). V rozsudku krajského súdu teda ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti nezistil nič, čo by ho robilo ústavne neakceptovateľným, a teda vyžadujúcim korekciu zo strany ústavného súdu. Pokiaľ teda ide o namietaný zásah do základného práva na súdnu ochranu a práva na spravodlivé súdne konanie, ústavný súd uzatvára, že rozsudok krajského súdu je vnútorne logický, nie je prejavom aplikačnej a interpretačnej svojvôle konajúceho všeobecného súdu, rešpektuje zákonné požiadavky na odôvodnenie rozsudku, nie je arbitrárny a zrozumiteľným spôsobom dáva odpoveď na otázku, prečo krajský súd rozsudok okresného súdu vo veci samej ako vecne správny potvrdil. Inak povedané, v sťažnosti absentuje ústavno-právny rozmer. V súvislosti s prejavom nespokojnosti s namietaným rozsudkom krajského súdu ústavný súd konštatuje, že obsahom práv podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 ods. 1 dohovoru nie je záruka, že rozhodnutie súdu bude spĺňať očakávania a predstavy účastníka konania. Podstatou je, aby postup súdu bol v súlade so zákonom, aby bol ústavne akceptovateľný a aby jeho rozhodnutie bolo možné kvalifikovať ako zákonné, preskúmateľné a bez znakov arbitrárnosti. V opačnom prípade nemá ústavný súd dôvod zasahovať do postupu a rozhodnutí súdov, a tak vyslovovať porušenia základných práv (obdobne napr. I. ÚS 50/04, III. ÚS 162/05). Vzhľadom

na uvedené ústavný súd sťažnosť odmietol ako zjavne neopodstatnenú. Nezistil totiž možnosť porušenia označených práv sťažovateľky, ktorej realnosť by mohol bližšie posúdiť po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

16. Reagujúc na sťažnostné námietky ústavný súd len stručne dodáva, že dôvody a závery rozsudku krajského súdu rešpektujú tak názory právnej teórie, ako aj súdnej praxe, ktorá je v skúmanej otázke stabilizovaná. Nárok na vrátenie kúpnej ceny z neplatnej alebo zrušenej zmluvy je zo zákona podmienený tým, že ide o vzájomnú reštitučnú povinnosť. Takejto žalobe by súd mohol vyhovieť len vtedy, keby vo výroku rozsudku mohol vyjadriť synalagmatický záväzok oboch účastníkov neplatnej či zrušenej zmluvy na vrátenie plnení z oboch strán (porovnaj R 26/1975). Pokiaľ by vec skončila až v exekučnom konaní, jej riešenie je upravené v § 43 ods. 1 Exekučného poriadku. Podľa tohto ustanovenia ak sa to, čo rozhodnutie ukladá povinnému, viaže na splnenie podmienky alebo na splnenie vzájomnej povinnosti oprávneného, možno vykonať exekúciu, len ak oprávnený preukáže, že sa podmienka splnila alebo že svoju vzájomnú povinnosť voči povinnému sám už splnil, prípadne jej splnenie zabezpečil. Sťažovateľkou tvrdené uplatnenie zádržného práva na aplikácii týchto zákonných ustanovení a záverov súdnej praxe nič nemení.

17. Záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti pritom neplatí len vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru, ale rovnako aj vo vzťahu k namietanému porušeniu základného práva podľa čl. 20 ods. 1 ústavy a práva podľa čl. 1 dodatkového protokolu. Ústavný súd vo svojej judikatúre zdôraznil, že všeobecný súd v zásade nemôže byť sekundárnym porušovateľom základných práv a slobôd hmotného charakteru (kam patrí aj právo vlastníť a pokojne užívať majetok), ak toto porušenie nevyplynie z toho, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavno-procesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (II. ÚS 78/05). Na strane druhej novšia judikatúra ústavného súdu už smeruje aj k posudzovaniu namietaného porušenia hmotných práv v rozhodnutí všeobecného súdu, a to aj bez toho, aby sťažovateľ musel namietat, že všeobecný súd súčasne porušil aj ústavno-procesné princípy postupu vyplývajúce z čl. 46 až čl. 48 ústavy (IV. ÚS 360/09, III. ÚS 196/08, II. ÚS 111/08, I. ÚS 131/09 a pod.). V súvislosti s tvrdeným zásahom do označeného práva však ústavný

súd konštatuje, že vzhľadom na záver krajského súdu o absencii vzájomne podmieneného žalobného petitu, a to za súčasného nevrátenia osobného motorového vozidla žalovanému, nemožno uvažovať o príčinnej súvislosti medzi napadnutým rozsudkom krajského súdu a označenými právami. Sťažovateľke navyše ani po právoplatnom zamietnutí jej žaloby nič nebránilo, aby svoje právo na vrátenie kúpnej ceny uplatnila žalobou s petitom, kde by bola vyjadrená vzájomná reštitučná povinnosť účastníkov, pričom rozdiel v požadovanom vzájomnom plnení (plneniach) by pri ústavne konformnom výklade (čl. 152 ods. 4 ústavy) príslušných procesných noriem vylučoval uplatnenie prekážky právoplatne rozhodnutej veci.

18. Pokiaľ sťažovateľka namieta porušenie základných práv podľa čl. 2 ods. 3 ústavy a čl. 13 ods. 1 písm. a) a ods. 2 ústavy, k tomu je potrebné uviesť, že označené články ústavy neupravujú základné práva, ktorých ochrany by bolo možné sa samostatne domáhať v konaní podľa čl. 127 ústavy. Tieto ustanovenia sú vstupnou bránou do ústavnej úpravy základných práv a slobôd a ako také majú charakter všeobecného ústavného princípu, nie však základného práva, ktorého ochrany by sa bolo možné samostatne domáhať pred ústavným súdom.

19. Keďže došlo k odmietnutiu sťažnosti, ústavný súd sa nezaoberal ďalšími návrhmi sťažovateľky (návrh na zrušenie rozsudku okresného súdu a krajského súdu, vrátenie veci na ďalšie konanie, priznanie primeraného finančného zadosťučinenia, náhrada trov konania), pretože tieto sú viazané na to, že ústavný súd sťažnosti vyhovie.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. marca 2014